

Kopczyński, Michał

"The Cambridge World History of Human Disease", ed. Kenneth F. Kiple, Cambridge 1993 : [recenzja]

Przegląd Historyczny 86/3-4, 407

1995

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych, tworzonej przez Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został opracowany do udostępnienia w Internecie dzięki wsparciu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach dofinansowania działalności upowszechniającej naukę.

The Cambridge World History of Human Disease, Editor Kenneth F. Kiple, Cambridge University Press, Cambridge 1993, s. 1176.

Rozmiary tej książki budzą z jednej strony szacunek dla postępów ludzkiej wiedzy medycznej, a z drugiej przerażenie, że na kruche życie istot ludzkich od pradawnych czasów czyha aż tyle mniej lub bardziej groźnych dolegliwości. Historia chorób ludzkich stanowi owoc blisko dziesięcioletniej pracy liczącego 160 osób zespołu badawczego, którego członkowie pochodzą ze wszystkich kontynentów. W zamiśle autorów książka miała stanowić nową, doskonalszą wersję wydanego ponad sto trzydzieści lat temu dzieła Augusta Hirscha *Handbuch der historisch-geographischen Pathologie*. Wiedza medyczna od czasów Hirscha posunęła się jednak tak daleko, że żaden autor nie byłby w stanie przygotować samodzielnie takiej pracy. W sumie więc czytelnik dostaje do ręki encyklopedię uzupełnioną obszerną bibliografią.

Encyklopedia ta podzielona została na siedem części: krótka historia medycyny, rozumienie zdrowia i choroby w różnych epokach, historia specjalności medycznych i prewencji zdrowia, statystyczne mierzenie stanu zdrowotnego (czyli inaczej trwanie życia, umieralność okołoporodowa, umieralność niemowląt i dzieci), choroby w przekroju dziejowym (odrębnie w Azji i na pozostałych kontynentach), geografia chorób oraz alfabetycznie ułożona encyklopedia głównych jednostek chorobowych od AIDS po żółtą febrę. Poszczególne hasła w ostatniej części pracy (s. 547-1107) składają się z informacji o etiologii i epidemiologii danej jednostki chorobowej, o jej objawach klinicznych, występowaniu oraz historii. Każdy artykuł (bo w sumie mamy do czynienia ze zbiorem związanych monografii) zaopatrzonej został w bibliografię. Wszystko to opatrzone szczegółowymi indeksami osobowymi i rzeczowymi, które pozwalają szybko odnaleźć rozrzucone po całej pracy interesujące czytelnika informacje.

Ta pięknie wydana, kompetentnie i komunikatywnie napisana publikacja będzie z pewnością przydatna, może nawet nieodzowna, dla każdego demografa zajmującego się dawnymi populacjami. Użyteczna też być może dla historyków kultury i obyczajowości. Pomimo wielkich rozmiarów, można ją czytać do poduszki, ciesząc się przy tym, że jak na razie udało się czytającemu uniknąć tych wszystkich okrutnych plag, które są w niej opisane.

M.K.

Stołypin. Życie i śmierć. Sbornik publicistiki. Wyd. Aleksandr Sieriebrennikow, Gennadij Sidorow i in. Priwołzskoje kniżnoje izdatielstwo. Saratow 1991, s. 469, 3 nłb.

Obszerny tom, poświęcony P. Stołypinowi, składa się z różnorodnych materiałów: od artykułów publicystycznych — aż po, przeważające, źródła drukowane. Dzieli się on na trzy części (poza